

การศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์
ร่วมกับผังความคิดในวิชาภาษาไทยที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความ
และเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

Effects of Learning through SQ4R and Mind Mapping in Thai Language
Subject on Reading Comprehension and Attitudes of
Secondary School Students

วิชรัตน์ เฟ่งสุข Watchanan Pengsuk^๑

สุภัทรา คงเรือง Supattra Kongruang^๒

จริยาภรณ์ รุจิโมระ Jariyaporn Rujimora^๓

บทคัดย่อ

การศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ ร่วมกับผังความคิดในวิชาภาษาไทยที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มหลายขั้นตอน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนลุมพินีอุปถัมภ์ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๐ จำนวน ๒ ห้องเรียน รวม ๖๐ คน แบ่งเป็น ๒ กลุ่ม จับสลากห้องเรียนที่ ๑ เป็นกลุ่มควบคุมใช้การจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครูของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และห้องเรียนที่ ๒ เป็นกลุ่มทดลองใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ ร่วมกับผังความคิด ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ๒๐ ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ๑) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ ร่วมกับผังความคิดและแผนการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครูของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒) แบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ๓) แบบวัดเจตคติที่มีต่อวิชาภาษาไทย ใช้แผนแบบการวิจัยกึ่งทดลอง มีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทั้งสองกลุ่มทดสอบก่อนและหลังเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปร

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ร่วมกับผังความคิด, ความสามารถในการอ่านจับใจความ, เจตคติ

^๑สาขาวิชาการจัดการการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

^๒คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

^๓คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Abstract

Effects of learning through SQ4R and Mind Mapping in Thai language subject on reading comprehension and attitudes of secondary school students. The sample group was acquired through multi-stage sampling. It consisted of 2 Matthayom 1 classrooms with a total of 60 students studying at Lumpleechanupatham School in Semester 1, Academic Year 2017. Drawing was employed to divide the students into 2 groups- one group was a control group and they learned through teacher manual office of the basic education commission and the other was an experiment group and they learned through the SQ4R and mind mapping. The experiment took 20 hours. Research instruments included 1) lesson plans that incorporated SQ4R and mind mapping through teacher manual office of the basic education commission; 2) a reading comprehension test and 3) an attitude test toward Thai language subject. Quasi-experimental research was employed. Pre and post experimental tests were conducted. Statistics used to analyze the data was Multivariate of Analysis of Variance (MANOVA).

Keywords: Learning through SQ4R and Mind Mapping, Reading comprehension, Attitudes

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติ ให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ พัฒนากระบวนการคิด วิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลาดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๑ : ๑) ภาษาไทยถือได้ว่าเป็นภาษาที่สำคัญที่สุดของนักเรียนในทุกระดับชั้นที่จำเป็นต้องเรียนภาษาไทยและฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ ในการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องทั้งในการอ่านการเขียนไม่แพ้เฉพาะความรู้ในภาษาไทย แต่ยังเป็นพื้นฐานการศึกษาวิชาอื่นๆ ด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน และประโยชน์ของการอ่านจับใจความที่มีต่อการเรียนการสอน จึงกำหนดเรื่องการอ่านไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๕๕๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ ๑ การอ่าน มาตรฐาน ท. ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน และกำหนดตัวชี้วัดระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ตัวชี้วัดที่ ๒ ว่า จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ๒๕๕๑ : ๑๗) การอ่านมีความจำเป็นต่อชีวิตของคนไทยในยุคปัจจุบันยิ่งกว่ายุคที่ผ่านมา เพราะการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัตถุ วิทยาการ

และความนึกคิดซึ่งเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว จึงมีคำเปรียบเทียบกับว่า “ผู้ที่ไม่อ่านหนังสือ คือผู้ที่ปิดขังตัวเองอยู่ในบ้าน คงรู้แต่โลกแคบๆ ในบ้านของตัวเองเท่านั้น ส่วนผู้ที่อ่านหนังสือ คือผู้ที่เปิดประตูหน้าต่าง ทางออกไปสู่โลกข้างนอก ซึ่งเต็มไปด้วยความรู้และความคิด อันหาเขตสุดมิได้”

ดังนั้น การอ่านจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการแสวงหาความรู้ การรู้และใช้วิธีการอ่านที่ถูกต้อง จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคน การรู้จักฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดีทั้งจะช่วยให้เกิดความชำนาญและมีความรู้กว้างขวางด้วย วิธีการที่ดีที่สุด คือ ให้เขาได้อ่านเอง คิดเอง กรองเอง และวินิจฉัยเอง อย่างอิสระที่สุด ดังนั้น ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ทางการอ่านหนังสือมามากย่อมได้รับประโยชน์จากการอ่าน โดยเฉพาะด้านการอ่านจับใจความจะเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง (กมลเนตร์ คำไสย, ๒๕๔๙ : ๒)

การมีพื้นฐานทักษะการอ่านจับใจความที่ดีจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ การอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่เข้าไปช่วยให้การอ่านแบบต่างๆ ได้ผลดีมีประสิทธิภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายได้ อีกทั้งความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญช่วยให้อ่านหนังสือได้รวดเร็ว จึงจำเป็นต้องฝึกฝนอยู่เสมอ ไม่ว่าจะอ่านเรื่องอะไรหรือจะอยู่ระดับไหนก็ตาม เพราะถ้าไม่สามารถจับใจความได้ ก็ไม่ได้ประโยชน์จากการอ่าน หากนักเรียนรู้จักการอ่านจับใจความจากการอ่าน จะทำให้นักเรียนไปแสวงหาความรู้ได้อย่างกว้างขวางทั้งในด้านการเรียนและการดำรงชีวิต แต่ในสภาพความเป็นจริงของการอ่านจับใจความนั้น นักเรียนจำนวนมากยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความต่ำ เนื่องจากนักเรียนอ่านหนังสือแล้วไม่สามารถจับใจความ

สรุปความ ไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน ซึ่งส่งผลให้ประสิทธิภาพทางการเรียนวิชาอื่นๆ ต่ำไปด้วย จุฬาลักษณ์ กองพิลา (๒๕๕๓ : ๒)

จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับชาติ (O-Net) ภาษาไทย ประจำปี การศึกษา ๒๕๕๙ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนลุมพินีชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงาน เขต พื้นที่ การ ศี ก ษา ประ ธ ม ศี ก ษา พระนครศรีอยุธยา เขต ๑ จังหวัด พระนครศรีอยุธยา มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๔๒.๘๘ เมื่อพิจารณาและวิเคราะห์ปัญหาพบว่า นักเรียนมีผลการประเมินสมรรถภาพด้านการ อ่านต่ำโดยเฉพาะการอ่านจับใจความ ซึ่งยังไม่ เป็นที่น่าพอใจ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่าง ๆ เพื่อ หาแนวทางในการแก้ปัญหาด้านการสอนการ อ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจนั้น มีอยู่หลายวิธี เช่น การทำแผนผังความคิดเพื่อสรุปเรื่องที่อ่าน การใช้แบบฝึกการอ่าน เป็นต้น แนวทางดังกล่าว จะทำให้ผู้อ่านมีความคุ้นเคยกับงานเขียน ประเภทต่างๆ และสามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการที่นักเรียนมีปัญหาในการอ่านจับ ใจความดังกล่าวข้างต้นจึงมีผู้สนใจศึกษาค้นคว้า หาวิธีการแก้ไขปัญหการอ่านจับใจความอย่าง ต่อเนื่อง และได้เสนอวิธีการสอนที่จะนำมาแก้ไข ปัญหาการอ่านจับใจความและช่วยเพิ่ม ประสิทธิภาพในการอ่านของนักเรียนได้ หลากหลาย เช่น การสอนให้เข้าใจความหมาย ของคำศัพท์ การสอนโดยใช้คำถามพัฒนา ความคิด การสอนโดยใช้วิธีเล่านิทาน (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, ๒๕๔๕ : ๘๗ – ๑๓๘) และอีก วิธีหนึ่ง คือ การสอนอ่านด้วยเทคนิคเอส คิว โฟร์ อาร์ วิธีการสอนอ่านแบบเอส คิว โฟร์ อาร์ นี้ทำให้นักเรียนมีประสิทธิภาพในการอ่านได้ ดีกว่าอ่านโดยไม่ตั้งคำถามไว้ล่วงหน้า นอกจากนั้นแล้ว การนำผังความคิดมาใช้ในการ

จัดการเรียนรู้ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนมี ความสามารถในการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้นเพราะผัง ความคิดนั้นเป็นการนำทฤษฎีของสมองไปใช้ให้ เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ การเขียนผังความคิด (Mind Mapping) เกิดจากการใช้ทักษะทั้งหมด ของสมองหรือการทำงานร่วมกันของสมองทั้ง ๒ ซีก คือสมองซีกซ้ายและสมองซีกขวา ซึ่งสมอง ซีกซ้ายจะทำหน้าที่ในการวิเคราะห์คำ ภาษา สัญลักษณ์ ระบบ ลำดับความเป็นเหตุผล ตรรกวิทยา ส่วนสมองซีกขวาจะทำหน้าที่ สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ จินตนาการ โดยมีแถบ เส้นประสาท คอร์ปัสคัลโลซัมเป็นเหมือนสะพาน เชื่อม การนำเทคนิควิธีการจัด การเรียนรู้โดย วิธีการเขียนแผนผังความคิดโดยเริ่มตั้งแต่การ วางแผนการจัดการเรียนรู้ จะช่วยให้การจัด กิจกรรมต่างๆ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มากขึ้น เช่นสามารถช่วยคิด จำ บันทึก เข้าใจ เนื้อหา การนำเสนอข้อมูลและช่วยแก้ปัญหาได้ อย่างเป็นระบบ ทำให้การเรียนรู้สนุกสนานมี ชีวิตชีวายิ่งขึ้น (นิพนธ์ พันธ์มี, ๒๕๕๓) กิจกรรมผังความคิดเป็นกิจกรรมประเภทหนึ่งที่ แสดงถึงการทำงานของสมอง โดยการเขียนเป็น แผนภาพหรือแผนผัง ลักษณะเฉพาะของผัง ความคิดจะช่วยพัฒนาการจัดระบบความคิดของ นักเรียนให้เป็นระบบ ที่แสดงความสัมพันธ์ ระหว่างความคิดหลัก ความคิดรองนำไปสู่ ความคิดย่อย การระลึกส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์ ดังที่ บุซัน (Buzan, ๑๙๙๑ : ๑๐๗ – ๑๐๙) ได้กล่าวถึงผังความคิดไว้ว่า การใช้ผัง ความคิดจะช่วยขจัดปัญหาเรื่องการเขียนใหม่ซ้ำ แล้วซ้ำเล่า เพราะโครงเรื่องที่พุดหรืออ่าน เขียนได้ให้ครอบคลุมประเด็นและความคิดที่ สำคัญ ๆ วิธีการนี้จะช่วยขจัดปัญหาได้

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้มีกรอบ แนวคิดที่จะพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและให้

นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยที่สูงขึ้นตามเกณฑ์มาตรฐานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่กำหนดไว้โดยใช้กระบวนการสร้างแผนผังความคิดเพื่อสรุปเป็นความคิดรวบยอด ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านและมีประสิทธิภาพทางการอ่านจับใจความสูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติที่มีต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ ร่วมกับผังความคิดกับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครูของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติที่มีต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ ร่วมกับผังความคิดก่อนและหลังการทดลอง

วิธีการดำเนินการวิจัย

๑. การวิจัยครั้งนี้มีวิธีการดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ ๑) ชั้นศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้ให้กรอบความคิดในการวิจัย ๒) ขั้นตอนแบบการวิจัยกำหนดแผนแบบการทดลอง ๓) ขั้นตอนสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สร้างเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ๔) ขั้นตอนการทดลองใช้เครื่องมือทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ๕) ขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล กำหนดกลุ่มตัวอย่าง สอบวัดก่อนเรียน จัดการเรียนรู้ สอบวัดหลังเรียน วิเคราะห์ผลการสอน สรุปผลการศึกษา ๖) ขั้นตอน

สรุปและอภิปรายผลตรวจสอบผลการศึกษากับสมมติฐานของการวิจัย อภิปรายผล ให้ข้อเสนอแนะ

๒. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ๑) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ในกลุ่มโรงเรียนเพนียด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๐ จำนวน ๔ โรงเรียน ๒) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนลุมพลีชนูปถัมภ์ อำเภอพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ จำนวน ๒ ห้องเรียน รวม ๖๐ คน ซึ่งได้จากการสุ่มหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม จับสลากได้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑/๑ เป็นกลุ่มควบคุมที่ใช้การจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครูของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑/๒ เป็นกลุ่มทดลองที่ใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบเอส คิว โฟร์ อาร์ ร่วมกับผังความคิด

๓. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ๑) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ ร่วมกับผังความคิดและแผนการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครูของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ๓) แบบวัดเจตคติต่อวิชาภาษาไทย

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ๑) ค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ๒) สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ คือ (๑) ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับ

ใจความ และแบบวัดเจตคติต่อวิชาภาษาไทย (๒) ค่าความยากง่าย (p) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ (๓) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ (๔) ค่าความเชื่อมั่น ($KR-20$) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ และแบบวัดเจตคติที่มีต่อวิชาภาษาไทย (๓) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ (๑) ค่าสถิติทดสอบ t -test (๒) การวิเคราะห์ตัวแปรปรวนหลายตัวแปร (MANOVA)

สรุปผลการวิจัย

๑. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ ร่วมกับผังความคิด สูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และเจตคติที่มีต่อวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ ร่วมกับผังความคิดกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติไม่แตกต่างกัน

๒ ความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติที่มีต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ของกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ ร่วมกับผังความคิดหลังการทดลอง สูงกว่า ก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ ร่วมกับผังความคิดในวิชาภาษาไทยที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติ

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สามารถอภิปรายผลเป็น ๒ ประเด็น ดังนี้

๑. ความสามารถในการอ่านจับใจความหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ ร่วมกับผังความคิด สูงกว่า กลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้แสดงว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ ร่วมกับผังความคิดสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของเรียนให้สูงขึ้น อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นระบบ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถจับใจความสำคัญ เข้าใจแนวคิดของเรื่อง และเป็นการอ่านอย่างมีจุดหมาย ในแต่ละขั้นตอนช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี การจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ ร่วมกับผังความคิด เป็นวิธีสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ขั้นตอนการสอนมีระบบที่ชัดเจน นอกจากจะพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความแล้ว ยังเป็นวิธีการสอนที่ช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนซึ่งทำให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่ ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ๒๕๕๑: ๒) นอกจากนั้นยังกระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็นและมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ที่สำคัญวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ ร่วมกับผังความคิด ช่วยทำให้การอ่านของผู้เรียนเป็นการอ่านที่มีจุดหมายมีขอบเขต ช่วยให้เกิดความเข้าใจ

ในเนื้อหา เก็บสาระสำคัญ แนวคิด ในความของเรื่องได้ ทำให้ความสามารถในการอ่านของผู้เรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒. เจตคติที่มีต่อวิชาภาษาไทยหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบเอส คิว โฟร์ อาร์ ร่วมกับผังความคิด กับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครูของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเนื่องมาจากผู้เรียนมีความพอใจการเรียนรู้วิชาภาษาไทยทั้งสองวิธีและกระบวนการจัดการเรียนรู้ทั้งสองแบบมีลักษณะการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน แต่ภาพรวมของกิจกรรมเน้นให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้ฝึกปฏิบัติและฝึกทักษะเพื่อค้นหาคำตอบด้วยตนเอง เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ เน้นให้นักเรียนได้เป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเองทั้งสองแบบ โดยมีการจัดการเรียนรู้แบบรายบุคคล และเป็นกลุ่มย่อย นักเรียนได้ร่วมค้นคว้าหาคำตอบ ศึกษาหาความรู้ร่วมกัน ทำให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยครูเป็นผู้คอยแนะนำและให้ความรู้ตามขั้นตอนของกิจกรรม ในการสอนทั้งสองรูปแบบผู้วิจัยได้จัดชั่วโมงเรียน ให้ความสำคัญเท่ากัน ดำเนินการโดยใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนที่มีความหลากหลาย และเน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมกับการจัดการเรียนรู้ให้มากที่สุด เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ ความคิด ความสามารถ รวมทั้งความสามารถและประสบการณ์เดิมของนักเรียนทั้งสองกลุ่มอยู่ในระดับเดียวกัน ความรู้ที่ได้รับการสอนหรือทักษะที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาตามลำดับมีความใกล้เคียงกัน จึงทำให้ความสามารถในการอ่านจับใจความ และเจตคติที่มีต่อวิชาภาษาไทยหลังเรียนไม่แตกต่างกัน และจากกันสังเกตของผู้วิจัย พบว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความกระตือรือร้น และให้

ความร่วมมือในการทำกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างดี ในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การแสดงความคิดเห็น การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม โดยเฉพาะเมื่อมีการรายงานผลงานของแต่ละกลุ่ม แลกเปลี่ยนกันในการค้นคว้า กระบวนการคิด กระบวนการทำงาน และการประยุกต์ใช้ความรู้อันเป็นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน จึงเป็นผลให้การจัดการเรียนรู้ทั้ง ๒ วิธี มีการพัฒนาได้ใกล้เคียงกัน แต่นักเรียนทั้งสองกลุ่มก็มีผลของความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติที่มีต่อวิชาภาษาไทยหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขมมณี (๒๕๕๓: ๒๓) ที่กล่าวว่า ควรจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างทั่วถึงและมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การที่ผู้เรียนมีบทบาทเป็นผู้กระทำ รับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อม และมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้อย่างมีชีวิต ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนและครู ทั้งในรูปแบบการกระทำ ความรู้สึกและความคิด ได้ร่วมมือปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันเพื่อขยายความรู้ของตนเองให้กว้างขึ้น ช่วยกันทำงาน และอาศัยทักษะกระบวนการต่างๆ ในกาค้นคว้าหาความรู้ ตลอดจนสร้างความรู้ด้วยตนเอง สามารถสร้างสรรค์เป็นผลงานออกมาได้ แสดงให้เห็นถึงความสามารถ ความสามัคคี ความคิดสร้างสรรค์ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในกลุ่มของตนเอง

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะการนำไปใช้ ประกอบด้วย ๑) เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละขั้นตอนในการสอนควรมีระยะเวลาที่ยืดหยุ่นได้ เพื่อให้นักเรียนจะได้มีโอกาสในการฝึกทักษะและประสบการณ์ต่างๆ ได้อย่างพอเหมาะพอควรและไม่ควรเร่งระยะเวลาผู้เรียนจนเกินไป ๒) ครูผู้สอนต้องศึกษากิจกรรมและขั้นตอนในการสอนแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียด และชัดเจนแม่นยำ เพื่อจะได้ไม่เกิดปัญหาและความสับสนในการจัดประสบการณ์ให้กับนักเรียน ๓) การแบ่งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมควรแบ่งเป็นกลุ่มเล็ก ๆ และในแต่ละกลุ่มพยายามให้เด็กอ่อน และเด็ก

เก่งคละกัน เพื่อนักเรียนจะได้แลกเปลี่ยนความคิดภายในกลุ่มได้อย่างทั่วถึง

๒. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ประกอบด้วย ๑) ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดในระดับชั้นอื่นๆ เนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความของนักเรียนในกลุ่มทดลองหลังการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้วิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ๒) ควรทำการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดในหน่วยอื่นๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระอื่นๆ

บรรณานุกรม

- กมลเนตร คำไสย. (๒๕๔๙). การพัฒนาการเรียนรู้การอ่านจับใจความบทร้อยกรองภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ด้วยกระบวนการกลุ่มที่ใช้แผนผังความคิด. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๑). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- จุฬาลักษณ์ กองพิลา. (๒๕๕๓). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือแบบ CIRC. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทิตนา แคมมณี. (๒๕๕๓). ศาสตร์การสอน. พิมพ์ครั้งที่ ๑๓. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นินฎา พันธุ์มี. (๒๕๕๓). การพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยใช้แผนผังความคิด. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (๒๕๕๕). การอ่านจับใจความ หน่วยที่ ๓ เอกสารการสอนชุดวิชาการอ่านภาษาไทย หน่วยที่ ๑-๗. พิมพ์ครั้งที่ ๑๐. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๕๑). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- Buzan, (1991). Use both side of your Brind. New York : Cambridge University.